

Uchwała nr 18/23
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 17 stycznia 2023 r.

w sprawie petycji Ogólnopolskiego Stowarzyszenia „Kominki i Piece” dotyczącej zmiany uchwały nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu

Na podstawie art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094) oraz art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) – uchwała się, co następuje:

§ 1.

Uznaje się, że petycja Ogólnopolskiego Stowarzyszenia „Kominki i Piece” z dnia 3 listopada 2022 r. dotycząca zmiany uchwały nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu, nie zasługuje na uwzględnienie.

§ 2.

Treść uchwały wraz z uzasadnieniem podlega doręczeniu Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu „Kominki i Piece”.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Sejmiku
Województwa Mazowieckiego

Marcin Podsędek

Uzasadnienie

Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Kominki i Piece” (dalej: „Stowarzyszenie”) petycją z dnia 3 listopada 2022 r. wnosi o zmianę uchwały nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu (dalej: „uchwała POP”).

Stowarzyszenie postuluje o zmianę uchwały POP poprzez usunięcie zapisów w części dotyczącej działań krótkoterminowych podejmowanych ze względu na przekroczenie poziomów alarmowych, tj. zakazu korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej (kominków, piecyków kominkowych, piecyków ozdobnych) oraz dotyczących trybu ogłaszania wdrożenia działań krótkoterminowych dla benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w strefach województwa mazowieckiego.

Zgodnie z § 41b ust. 2 i 3 Statutu Województwa Mazowieckiego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 145/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 września 2009 r. w sprawie Statutu Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r. poz. 1460), petycja została przekazana Zarządowi Województwa, celem ustosunkowania się, a następnie wraz ze stanowiskiem Zarządu przekazana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji (dalej: „Komisja”).

Zarząd Województwa w swoim stanowisku wskazał, że w dniu 8 września 2020 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę POP – nowy program ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego. Obowiązek określenia nowego programu ochrony powietrza, na podstawie rocznej oceny poziomów substancji w powietrzu za 2018 r., wynikał z art. 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1211, z późn. zm.). Zmiany w powyższych ustawach zostały wprowadzone w związku z koniecznością wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 lutego 2018 r., dotyczącego skargi Komisji Europejskiej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie utrzymujących się od lat przekroczeń dopuszczalnych poziomów dla pyłu PM10 (skarga C-336/16).

Określenie nowych programów ochrony środowiska, stanowi podstawę dla Komisji Europejskiej do podjęcia dalszych kroków prawnych w zakresie wstrzymania lub przejścia na kolejny etap procedury naruszeniowej dotyczącej powyższego wyroku.

Program ochrony powietrza został opracowany ze względu na występowanie w województwie mazowieckim przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 i dwutlenku azotu (aglomeracja warszawska) oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu. W programie zdiagnozowano, że główną przyczyną występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu jest niska emisja powierzchniowa związana z ogrzewaniem budynków. W związku z powyższym w programie określone zostały działania naprawcze, które mają doprowadzić do zmniejszenia stężeń substancji w powietrzu do wielkości poniżej poziomów dopuszczalnych i docelowych, a zatem do osiągnięcia zaplanowanego celu programu ochrony powietrza. Działania wytypowane do wdrożenia w ramach Programu ochrony powietrza są rezultatem licznych analiz zmierzających do wskazania najlepszych skutecznych rozwiązań mających na celu obniżenie stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, benzo(a)pirenu we wszystkich strefach województwa mazowieckiego oraz ditlenku azotu w strefie aglomeracja warszawska. Zgodnie z art. 91 ust. 3a ustawy Prawo ochrony środowiska, integralną częścią programu ochrony powietrza jest plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 ww. ustawy. Jednym z głównych celów planu działań krótkoterminowych jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń. W planie określone zostały działania krótkoterminowe, które podzielone zostały na działania: informacyjne, ograniczające emisję, ochronne i operacyjne. Jednym z działań ograniczających emisję, o wykreślenie którego wnosi Stowarzyszenie jest zakaz korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej (kominków, piecyków kominkowych, piecyków ozdobnych), w trakcie obowiązywania powiadomień o złej jakości

powietrza. Zakaz nie dotyczy instalacji do spalania biomasy drzewnej, które są jedynym źródłem ciepła lub gdy do lokalu nie jest dostarczana energia elektryczna w skutek awarii.

Mając na względzie główny cel planu działań krótkoterminowych, a zatem zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń, konieczne było wprowadzenie rozwiązań minimalizujących emisję substancji do powietrza, w tym benzo(a)pirenu będącego substancją rakotwórczą. Nawet niewielka emisja substancji wprowadzana do powietrza przez dużą ilość niskich kominów, przyczynia się do znaczącego wzrostu stężeń substancji w powietrzu. Należy podkreślić, że spalanie biomasy drzewnej w kominkach, piecykach kominkowych i piecykach ozdobnych w dużej mierze odbywa się dla celów rekreacyjnych i zakaz określony w planie działań krótkoterminowych dotyczy takiego użytkowania tych instalacji. Wprowadzenie zakazu użytkowania kominków rekreacyjnych w dni smogowe, pozwoli na uniknięcie emisji, która w danej chwili nie musi powstawać i przyczyni się do zmniejszenia stężeń substancji w powietrzu, a tym samym może przyczynić się do wyeliminowania powstawania smogu. Należy również podkreślić, że powiadomienie o ryzyku przekroczenia poziomów normatywnych nie zawsze dotyczy obszaru całego województwa – może dotyczyć tylko jego części, a czas jego trwania jest określany zgodnie z procedurą Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Biorąc powyższe pod uwagę nie można zgodzić się z twierdzeniem, że związek używania kominków z emisją benzo(a)pirenu nie istnieje, jak również z tym, że wszelkie ograniczenia możliwości używania biomasy prowadzą wprost do ubóstwa energetycznego i godzą w bezpieczeństwo energetyczne uzależniając ludzi od dużych sieci przesyłowych i skazując na monopol dostawców i związane z tym wysokie ceny. Jak już wcześniej wskazano w programie ochrony powietrza zdiagnozowano, że główną przyczyną występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych m.in. benzo(a)pirenu jest niska emisja powierzchniowa związana z ogrzewaniem budynków. Nawet znikoma emisja substancji z dużej ilości źródeł przyczynia się do znaczącego wzrostu stężeń substancji w powietrzu. Zważywszy, że zakaz używania instalacji do spalania biomasy drzewnej dotyczy sytuacji wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomów normatywnych i nie zawsze dotyczy całego województwa, a wyłącznie jego części, w której zdiagnozowano takie ryzyko, nie można przyjąć, że ograniczenie (zakaz, o wykreślenie którego wnosi podmiot składający petycję) nie ma uzasadnienia. Biorąc pod uwagę, że zakaz dotyczy źródeł opalanych biomasą, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych i nie dotyczy instalacji, które są jedynym źródłem ciepła należy stwierdzić, że argument przywołany powyżej, dotyczący ubóstwa energetycznego i bezpieczeństwa energetycznego jest bezzasadny, ponieważ osoby użytkujące kominki do celów rekreacyjnych mają prawo do wyboru dowolnego sposobu ogrzewania, spełniającego wymagania określone w przepisach prawnych.

Odnosząc się do kwestii podnoszonych przez wnoszącego petycję, że program ochrony powietrza i uchwała antysmogowa powinny być tworzone z dbałością o bezpieczeństwo energetyczne obywateli poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania ekoprojektu na równi z innymi urządzeniami zasilanymi odnawialnymi źródłami energii (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika) należy podkreślić, że uchwała POP spełnia powyższe kwestie. Uchwała nie zakazuje instalowania kominków i kotłów opalanych drewnem. Zgodnie z zapisami załącznika nr 5 do uchwały POP, kotły bezklasowe mogą być wymieniane m.in. na kotły opalane paliwem stałym, w tym drewnem, spełniające normy ekoprojektu, a także na odnawialne źródła energii, do których zalicza się, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r., poz. 1378, z późn. zm.), odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów.

Zarząd Województwa w swoim stanowisku również przywołał stanowisko Ministra Klimatu i Środowiska wyrażone w piśmie z dnia 20 czerwca 2022 r., znak: DPM-WJP.021.6.2022.MZ,

zgodne z którym w sytuacji, gdy cyt. „(...) wyniki oceny jakości powietrza za 2021 r. w strefach województwa mazowieckiego potwierdzają utrzymujące się przekroczenia norm jakości powietrza pomimo faktu, iż na terenie tych stref przyjęty został do realizacji program ochrony powietrza oraz jego wcześniejsze wersje, zasadnym jest jednak ponowne poddanie analizie zaproponowanych dotychczas do realizacji działań naprawczych, określonych w przedmiotowym programie pod kątem ich skuteczności i ewentualnie przeprowadzenie jego aktualizacji polegającej na wprowadzeniu odpowiednich zmian do harmonogramu realizacji działań naprawczych, w zakresie intensyfikowania realizacji wybranych działań naprawczych (...)”. Mając na względzie powyższe stanowisko należy stwierdzić, że niedopuszczalne jest dokonywanie zmian w planie działań krótkoterminowych, polegających na usunięciu zapisów, o które wnioskuje składający petycję.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, z uwagi na przedmiot petycji, uznała za zasadne zwrócić się do właściwej merytorycznie komisji – Komisji Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Mazowieckiego o opinię w przedmiotowej sprawie. Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska w przedłożonym piśmie wskazał, iż po przeanalizowaniu stanowiska Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 5 grudnia 2022 r. w sprawie petycji Stowarzyszenia nie widzi możliwości wniesienia innych rozwiązań dla przedstawionych problemów.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji mając na względzie główny cel uchwały POP jakim jest osiągnięcie normatywnych poziomów substancji w powietrzu, a tym samym dbałość o jakość życia i zdrowie mieszkańców województwa mazowieckiego uznała, iż wniesiona petycja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sejmik Województwa Mazowieckiego po rozpatrzeniu petycji stwierdza, iż postulaty w niej zawarte nie zasługują na uwzględnienie.